

اِسْتِغْنَا

نومرو ۱۹

بِخَشَنده

۲۱ کانون ثانی ۱۳۲۴

واخراجاتی تزئید ایدہ جک اصولارلہ زراعتی تشویق و ترغیب ایلمک قواعد اساسیہ دندر .

حقاق صورتیلہ ممالک اجنبیہ دن کلمہ جک توتونلرہ کلنجه سواحل عثمانیہ شمیدانصرکہ ترصداث منتظمہ التندہ بواندریلہ جغندن وسواحلدن داخلہ سوقیات مشکل اولہ جغندن بوجہ تہ کی محذور ملاحظہ شایان دکلدر ظن ایدرم .

معروضات مسرودہ بہ بناء رژینک برقاچ سنہ صکرہ منتضیہ اولہ جق اولان مدت امتیاز بہ سنک خنامندہ اصول مذکورہ دائرہ سندہ مالیہ نظارتہ مربوط اولقی اوزرہ دولت انحصاری کندی بیاجق اولورایسہ سنوی بش التی میلیونز واردات تأمین ایتیش اولہ جغندہ شہہ یوقدر .

صائم

اجمال داخلی

روم ابلی احوالی — مجلس مبعوثانده حسین حامی پاشانک ایضاحاتی .

استانبول، ۲۰ کانون ثانی ۱۳۲۴

مجلس مبعوثانده جریان ایدن مکالماتدن طولانی بو هفته اذهان عمومیہ بالخاصہ روم ابلی احوالی ایله اشتغال ایتدی . نتیجه سنہدن برو ولایات ثلثہ دیدیکمز سلاطینک ، مناسرتروقوصوہ ولایتلرنده شقاوت و سیاست پردہ سی التندہ عادی حیدودلق اجرا ایدن چتہ لک رؤسا و افرادی قانون اساسینک اعلانی متعاقباً ترک سلاح واستیمان ایتیش اولدقلرندن بوکوزل ولایتلریمزده سکون وامنیت حصولہ کلیویرمش ایدی . حیات ملیہ مستقبلہ مزہ سوء قصد ترتیب ایدن «رہ وال» ملاقاتی عثمانیلیری یأسک درجئہ نہایسہ القا ایتیش ایکن ما کدونیادہ صالح ومسالمتک عودتی ازالہ نومیدی ایلمکله برابر اورالک استقبالی ایچون پک تابدار امیدلرک طلوعی انتاج ایتدی ، قسوتہ اوغرایان کوکلرہ عظیم برانشرع کتیردی . مع ذلك ماضیہ وقوف کامل حاصل ایتیش اولانلر ، اطرافسک تمایلات حقیقیہ سی بیئلر شو انقطاع مجادلاتک بر متارکہ موقتہ دن عبارت .

اولی اندیشه-سیله منالم قلدیلر ، افق سیاسی بی بستیون مصفی کورمدیلر .
 بزده نیکینلر بدینلره غالبدر و هر هانکی بر بدین اکثریا حسن تأویل ،
 حسن تفأله میال اولور . انک ایچون او بولده اندیشناک بولانلردن بیله
 احساس نیکینانه انزعاج اتمدی . بوسنه و هر سکل اوستریایه الحاق
 صربلورلک نظریی قطعه ماحقیه رکز ایتدی ؛ قره طاغیلر دونکی محاصملریله
 برلشوب نمچه لیره قارشو غضب قدیملری طاشیردیلر ؛ بلغارستانک
 اعلان استقلالی صوفیه نیک ایتلاف قبول ایتمز رقیب وعدوی اولان آتنه بی
 آچقدن آچغه اشتابوله تمایل ایتدیردی ؛ بالقاندرده اسکی نفوذ و اعتبارلری
 تماماً محافظه ایدماملش اولمقدن طولانی متلاشی و مضطرب اولان روسلر دخی
 بارون « دهرتال » بزدن زیاده آجی سوزلر آتدیلر . تاریخ بر غریبه ، بر خارقه
 ضبط ایدمجلک اولدی : عثمانیلر . روسلر ، صربلور ، قره طاغلور . یونانیلر
 همدست وفاق ! فضله اوله رق ترکیا انقلابی آلتیشلایان انکاتره ، ایتالیا و فرانسه
 حکومتلری و افکار عمومی سی بزه متوجه ، و بونکله برابر ارقه-سندده کی آلمان
 سونکولریله اوستریا حساب قاتلماز بر قوت دکلدی . منفعت حقیقه عثمانیه « بالیاس »
 ایله اوزلاشمقده و ذاتاً الدن کیتمش اولان و-اتردادی حالاً ممکن اولمیان بوسنه
 ایچون بر آووج صربلو و قره طاغلو ایله میدان حرب ایتلما مقده ایدی . محسار به
 حائده نه روس اردولری بلغارستانه ویا اوستریایه کیره جکدی ، نه ده انکلز طولری
 ترسته بی دوکه جکدی . یونانی دوستلرمزک قهرماناق و وفاکارلقلرینه کلنجه بونی
 بیلمیان یوقدی . دوشوندک ، پالاویچینی ایله ایتلافی قرارلاشدیردی ؛ بلغارستان
 ایله دخی دوستجه مکالمه کیریشدک بلغراد وچینه بارد و متباعد برطور آلدی ،
 پتر-بورغ قیزدی ، کریدی قدیم ایتدی کمز ایچون آتنه دخی اغبرار ایله چکلدی .
 و یونانسانده یونانیلردن زیاده عظمت فروشاق او کرشم اولان اسکی دانیارقه
 پرانی ، قرال یورکی ، انکاترمیه و سائریه رغماً کریدی ضمیمه ملک یونانی
 ایدم بیله جککی سویلدی . سیاسی بلانچومزده واردات باقیه نامنه غرب افکار
 عمومی سندن بشقه برشی قالمدی ...

روم ایلیدن فنا خبر لر توارد ایتمکک باشلادی . «استشاره» نك ۱۲ نومرولی و ۲۷ تشرین ثانی تاریخی نسخه سنده کی «احمال داخلی» ده مندرج اولان وقایع جنائیة سابقه نك امنالی ایشیدلدی . بلغارلرله یونانیلر و صربلرلر بعدالانقلاب حاصل اولان سکون ایچینده ترتیبات خفیه لرینی ، اسلحه و مهمات سارمه جه نقصانلرینی اکل ایتمشله . فلورینه ده کثیرالافراد بر چته باش کوسترمش . تجاوز واخلال آسایش تحققی ایلدیکنده آرنادولر و سار اسلام اهالی دخی مدافعة سلاحه صارملق اوزره استحضارآنده بولتمشله . ماکدونیسالی چته رؤسای مشهوره سندن «صاندانسی» یکیدن راحتسزلق کوسترمکک باشلاش . مناسترده بر قهوه خانه ده بلغارلر وروملر آره سنده قانلی بر مصادمه وقوع بولمش . نتیجه ده بر قاج کشی مقتول اولمش . قورفالو بلغار داسقالی غردابورده قتل ایدلمش . اشقیای یونانیهدن وانگل قره پولیسینه بزم طرفه کچمش ، «سچشته» ده عسکر مزله بونک چته سی اره سنده شدید بر مصادمه اولمش . مقتولاً آله ایدیلن بر قاج رفقای شقاوتنک اوزرلرنده اسلحه دن بشقه برخیلی اوراق و مهر آله ایدلمش . شونلره لاحق اولمق اوزره الك صوك آلتان خبر رسمی به کوره یونانستاندن جای آغزی طریقله سیروز وزینخنه داخلنده بعض قرایه بر جوق سلاح ادخال اوله رق روم کوبلرینه طاعیدلایغندن حکومتجه سواحله ترصدرات جدیه اجراسه توسل اولتمشله .

بتون بواحوال وحادثات ماکدونیا مسأله سنک کافه قبایح و جنایاتیه عودتنک مقدماتی صورتسده کورندیکی ایچون داخلیه ناظری حسین حلمی باشانک بو مسأله به دأر مجلس ملینک یکرمنجی اجتماعنده (۱۷ کانون ثانی) وقوع بولان بیاناتی لایق اولدینی اهمیتله دیکلندی . حسین حلمی پاشا روم ایلی ولایاتی مفتش عمومیه سی ایکن ماکدونیا مسأله سنک ایچنده یشاهش اولدینی جهتله صلاحیت واطلاع تام ایله ایضاحات وپردی . نطقنک بالجمله فقرات مهمه سنی «استشاره» قارئلرینه نقل ایتمک بورجدر :

«طرف عاجزی به حواله بسوریلان اوج قطعه تقریردن عبده عزمی افندی

تقریرنده قومیتلرکینه فعالیتله باشلاقلرندن آسایشی تهدید ایتدکلرندن و کلیسا منازعاتسندن بحث اولنیور . پرشتنه مبعوثی حسن بکک تقریرنده قومیتلرک کافیه السابق فعالیتده بولندقلری بالیان حکومتجه نه یاپلدینی سوال اولنیور . و لاصوف افندی و رفیق طرفندن و بریلان تقریرده صوک اوج آی ظرفنده چتلهلرک فساد یکریمی درده بالغ اولدینی بیان ایدلکدن سوکره اسکی مأمورلرک تبدیل و چتلهلرک تعقیب اولندقلری تفصیل ایدیلیور و امیتک تقریرینه متعلق تدابیرک اتخاذی ده سویلنیوردی ...

« اساساً مملکتیمزک خارجنده بولنسان پروپاغاندهلره منسوب اولان چتلهلر روم ایلی ولایتنده ۳۱۳ سنه-ندن اعتباراً موجودیتلری اظهاری فعالیت ابراز ایتشلردر . روم ایلی ولایاتی بو چتلهلر مختلف دایرهلره تقسیم ایتدیلر . هر دایرهک پروپاغاندهینه کوره ایکی اوج رئیس قومانده-سند اداره اولنور مختلف چتلهلر واردی . بوللرک عددلری ده محللریسک اهمیتنه کوره تخالف ایدردی . یدیدن یتشه بعضاً سکانه قدر چیقیه یلیردی . بش آلتی آی اولسکی تحقیقاتنه نظرأ (۱۱۰) بلغار ، (۳۰) صرب ، (۵) اولاح جمعیتی واردی . بوللر اخلاص آسایش ایتدکجه قوه ضابطه بولاری تعقیب و تنکیل ایدیوردی . فقط برچه امحا اولندی می آنک یرینه عینی صورته دیگر برچه ظهور ایدردی . یعنی ، بر سنه ایچنده اوتوز قرق چ . امحا اولدینی حالده ینه آنلرک یرینه او مقدار چته کلیردی . روم ایلیده احرار ملت طرفندن حرکات احرارانه تشبث اولندی و قنده بو چتلهلر یکدیگری علیه نه تجاوزات خونریزانه دن برکون ال چکمدیلر . روم ایلیک قبل الانقلاب احوال عمومیه-سی بوضورت مجمله ده سویلدکدن سوکره حسین حلمی پاشا ۱۰ تموزدن سوکره کی احواله نقل کلام ایدیور :

« حرکات احرارانهک باشلا دینی و آناری هرکسجه رونما اولدینی صرهلرده بو چتلهلر موقه تعطیل فعالیت ایتدیلر . حرکات احرارانهک حاصل ایدمکی نتایج انتظار ایدیورلردی . اعلان مشروطیت اوزیرینه برر برر حکومت مرکز لرینه کیدرک حقیقه دخالت ایتدیلر . فقط اللرنده بولنسان اسلحه بی حکومته

تسلیم ایتمدکاری کبی چتەلرک قادرولرینی ده محافظه ایلدیلر . قومیتلرده حالیه باقی قالدی . اعلان مشروطیت اوزرینه چتەلر طاعلیدی دینلیور . فی الحقیقه طاعلیدی . آنجی اجرای فعالیت ایتمامک اوزره طاعلیدی . لکن موجودیتلرینی محافظه ایتدیلر . دخالتدن صوکره حکومت بونلرک فعالیتده بولنیه جقلرینه قناعت حاصل ایتدیکی ایچون تربیات عسکریهده الفا اولنهرق قوای عسکریه منسوب اولدقلری قطعات عسکریهه اعاده اولندیلر . عسکر بش آلتی سنه فوق العاده یورولمش اولدینی ایچون بویه بر استراحت احتیاجلری اولدینی کبی انتظام عسکرینی ایحال ایچون او درجده قوای عسکریه بی آرق متفرق بر صورتده بولنیرمه لزوم کورولمه مشیدی . دخالتدن اول چتەلره ریاست ایتش اولان رؤسادن اکثری ولایات اهالیسندن اولدقلری حالده تماماً روم ایلیده قالمشدر . بونلر هیچ بر وسیله معیشته توسل ایتدیلر حالا اوراده موجوددرلر . اره صره کوبلری کروب طولاشیورلر . بعضاً الارنده سلاح ولنیور . سلاحسز طولاشانلره حکومت برشی یاهمبور . سلاح ایله طولاشانلرک ژاندارمه نظامنامه سنه توفیقاً سلاحلری ضبط اولنیور . فقط بونلرک تسویلات خفیه سی منع ایتمک حکومت ایچون براز مشکل اولور . بو اختلاف یالکز اولاح ، روم ، بلغار چتەلری بیتنده دکلدره ؛ بعضیاً عینی جماعته منسوب چتەلر بیتنده دخی اختلاف واردر . چونکه اولنرده مختلف قومیتلره منسوبدرلر . حدوث ایدن جنایاتک بعضاری ویرخوویست قومیتلری طرفندن ، بعضاری سانترالیست قومیتلری طرفندن اجرا ایدیلیور . حتی شو اختلاف روم ، بلغار چتەلری آره سنده کی اختلافدن زیاده اوله بیلور . . . «
 کانون اول ایتداسندن کانون ناینک اون ایکسنه قدر — فقط داخلیه نظارتک قیدینه کوره — ۲ اسلام ، ۲ روم ، ۴ بلغار ، ۱ اولاح مقتول ، مجروحلر ایچنده ۱ اسلام ، ۹ روم ، ۱ بلغار ، ۵ اولاح اولدیغی ناظر پاشا افاده ایدرک پرله چارشونده نظامیه اونباشیلرندن برینک تشرین ثانی نهایتلرینه طوغری اجرا ایتدیکی جنایتی اکلاندی : «بونظامیه اونباشیسی حقیقه قره تولدن سلاحنی الهرق چارشوبه کیتمش وراست کلنه ، اوکنه تصادف ایدنه ، سلاح آتمش ، اوچ بلغار ،

سکز مسلم و غیر مسلم قتل ایتشد. برده مجروح واردر. بو وقعه ده تشویق کیملر طرفدن وقوع بولدیغی میدان چبقاریله مامش. استیضاح اولنان قره فریه وقعه سنه کلنجه بر اولاحک بر رومی قتل ایتسندن و روملر کده ایکی اولاحی اولدیرملرندن عبارت در. روم ایلیده بلغارلر، صربلور، روملر و اولاحلر اره سنده کی اختلاف اساساً کلیسالر دن نشأت ایتشد. ذاتاً شرقده مسائل سیاسیته نک منابی اختلافات دینی و مذهبی در. بو کلیسا اختلافی حسین حلمی پاشا بوجه آتی تشریح و توضیح ایلدی: ۳۱۳۵ سنه سندن اعتباراً ۳۱۸ سنه سی اوائله کلنجه یه قدر روم بطریق خانه سنه مربوط اولان کویلیری بلغار اکسارخ خانه سنه الحاق ایتدیرمک ایچون بلغار قومیتلرینک اتخاذایتدیکی تدابیر بدرجه یه قدر ملایمانه در، یعنی، اهالی یه تبدیل مذهب ایچون جبر و شدت اجرا ایتزلردی، موافقت ایتیانلری قتل و احیا ایلمز لردی. کلیسالرینک مصرفلری و ریورلردی. او تاریخه قدر بطریق خانه یه منسوب اولان روم و صرب جماعتلرینک تشبثاتی ده یالکیز حکومت بر مراجعت و شکایتدن عبارت قالردی. دیرلردی که بونلر بطریق خانه یه منسوب اولدقلری حالده اکسارخ خانه یه انتقال ایتدیلر. حکومت ده ممالک شاهانه ده دین و مذهب سربستدر، ایستین بلغارا اکسارخ خانه سنه ایستین روم و بطریق خانه سنه انتساب ایدر، حکومت بونلری منع ایده مز دیردی. ۳۱۹ سنه سی تموزده باشلابوب ایلول نهایتنده ختام بولان اختلالدن سوکره بلغار قومیتلری اختلالدن سوکره بلغار قومیتلری ادعائی بر اهین احصائی ایله اثبات ایچون او تاریخه قدر بطریق خانه یه محافظه مربوطیت ایدن بر جوق کویلیری دخی اکسارخ خانه نفوذینه انخال چاره سی ارده غه باشلادیلر، وسائط ملایمانه ایله مقصده واصل اوله مینجه جبر و شدت کوستردیلر. حکومتک اله کچیردیکی متعدد و ثائق واردر که بونلرک محنته اعتراض ایده جک بر فرد تصور اولنه ماز. او وثائقده دینی ورکه: بز ولایات شاهانه ساکن اهالی، خرساتیانه نک بلغار اولدقلری اثبات ایچون انلری همه حال اکسارخ خانه یه انتساب ایتدیرمک چاره سی استکمال ایده جکیز. » بو وثائق اوزرینه حکومت یالکیز ترصده.

بوتلغه اکتفا ایستی . فقط قومیتلرک بعض کویلرده تبدیل مذهبیه موافقت ایتمیلری تفنک ایله ، بومبا ایله حرکات شدیدیه تابع ایتمیلری اوزرینه دیدکله : تبدیل مذهب ادعا اولاندیغی کبی ارزوی درونی ایله اولمیسور ؛ جبر و شته مستنددر ؛ بونک قارشوسنده اهالی ضعیف قالور . او حالده چتئلرک وجودیله قضیقاتی زائل اولنجیه قدر اوچیوز اونسکز سنه سی غایبسنه قدر هر کوی هانکی کلیسایه مربوط ایسه حکومتجه مربوطیتی اوله طانلسون . فقط بطریقخانهیه منسوب بر خرسیانک بلغار کلیسایه یاخود بلغار کلیسایه مربوط بر خرسیانک روم کلیسایه کچمسنه ممانعت اولمیدی . یالکیز بر کوی هیئت مجموعه سیله انتقال ایدرسه استدعای موقتاً موقع معامله یه قونمسون چتئلرک وجودی زائل اولنجیه قدر توقیف ایدلسون . آسایش مملکت نقرر ایدنجه هرکس ایستدیکی مذهب سلوک ایدر . بدایه بو قرار بلغار جماعتجه اعتراضی موجب اولمش ایکن مؤخرأ حکومتک بلغار اکسارخ خانه سندن انتقال ایتمک ایسته ین کویلرلرک دیگر کلیسایه کچمسنه مساعدله ایتمدیکنی کورنجه بوندن انلرده نمون قالدیلر . اعلان مشروطیتیه قدر بو صورت دوام ایستی . حریتدن سوکره یکیکجه قضاسنده مناسر ولایتی داخلنده بعض کویلره بلغارلر کیده رک روم کلیسایه مربوط اهالی یی بلغار اکسارخ خانه سنه انتقال ایستدیرمک ارزوسنده بولندیلر و پلنغه قضاسنده کی صربلیلره اکسارخ خانه یه منسوب کویلره چته کوندره رک معابد و مکاتبه وضع مداخله ایستی . حکومت بو مداخلاتی منع ایله قرار متخذک مرعیتده اصرار ایستی و مجلس مبعوثانک انمقاندده بو مسأله نک اوراچه حلی لازم کله چکی سویلندی . هیچ برطرفک ادعاسی نظر اعتباره آلمیوردی . چتئلرک شو آره لق تزید فعالیت ایتمیلری سبی اعلان مشروطیتدن سوکره قوای عسکریه نک عناصر مختلفه ایله مسکون محللردن قالدیرلمسندن نشأت ایتمشدر . . . کلیسا منازعاتی اوقدر غریب بر صورتده دوام ایدیورکه مثلاً روم بطریقخانه سنه منسوب بر قریه ده اهالینک بر قسمی « اکسارخ خانه یه انتقال ایتمک » دیرلره کلیساده بلغارلر ایله روملرک بلداوبه اجرای آیینی طلب اولنیور . دیگر بر محله

ا کسارخ خانیه منسوب جماعت روم بطریق خانہ سنہ کچرہ روم مترہ پولیدی
دیرکہ بو کلیسا بڑہ عائددر، مناوبہ ایله اجرای آیین ایدیلہ من... اشته روم ایلی
یاخود ما کدونیا مسألہ سنک بر خلاصہ سی . مجلسدہ بوکا دائر دہا برچوق سوز
سویاندی، برخیلی منافشات وقوع بولدی . «اجال داخلی» ستونلرینہ بتون بو
تفصیلاتی بردن کچیرمک ممکن اولہ مدیغندن کلہ جک ہفتہ بو مسألہ یہ تفرع ایدن
مکلمات مهمہ دن بحث ایتمککم مصممدر . بوہفتہ نک وقایع سائرہ سنی بالضرورہ
اجال آتی یہ ترک ایدیورم .

ابن الضیا

اجال خارجی

بوہفتہ احوال سیاسیہ ، شوموسہ مخصوص تحولات ہوائیہ کی، برخیلی
تعبیرات و تبدلاتہ اوغرایہرق جریان ایتدی . کل بوم توارد ایدن حوادث
متنوعہ کاه صالح وصلاح امیدلرخی تقویہ ایدیور، کاه دولت عثمانیہ ایله بلغارستان
آرہ سندنہ کی اختلافک تحشیدات متقابلہ سوقیلہ وخیم بر رنک کسب ایتدیکی
اندیشہ فی اویاندیریوردی . بونکله برابر کچنکی اجمالزده درمیان ایتدیکمز
تخمینی تکذیب ایدیچی برحال وقوعہ کلہ سی بالعکس جریان احوال، فکر مزده
کرکی کی اصابت ایتدیکمزی کوستردی . دولت عثمانیہ افکار مسالمت پرورانه سنی
اورویاہ برقاڈہا تسلیم و تقدیر ایتدرمک اوزرہ درحال دول معظمہ نزدندہ
تبلیغات لازمہ اجرا ایدہ رک محافظہ حضور وسکون طرفدارلغندہ پابرجای ثبات
اولدیغنه شہرہ بر اقدارینی کی عینی مقصدہ سعی و خادم بونان دولتردخی سی
وامللرینہ مغایر برتذبذب وقوعی منع ایچون درسعادت ایله صوفیہدہ سریعاً
اجرای توسطہ لزوم حس ایتدیلر . فرانسه حکومتک سوزی دہا زیادہ نافذ
بولندیغندن بحثلہ بوخدمت توسطک حکومت مشار الیہاجہ اجراسی متصوردی، فقط
روسیہ حکومتی بالقائلردہ براغتشاش ظہورینی جدآ آرزو ایتدیکنی اثبات
قصیدلہ دہا چاپق طاوراندی . دولترجہ تشبہات مشترکہ اجراسی تکلیف